

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2028

Rok akademicki 2023-2024 i 2024-2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychologia rozwoju człowieka
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Społecznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	studia jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	I rok, semestr 2; II rok, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr Tomasz Gosztyła
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Tomasz Gosztyła

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2	30	30							6
3	30	30							5

1.2. Sposób realizacji zajęć

√ zajęcia w formie tradycyjnej

√ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Zaliczone zajęcia z „Wprowadzenia do psychologii”

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C1	przybliżenie studentom problemów, zadań i obszarów aplikacji współczesnej psychologii rozwoju człowieka
----	---

C2	uświadomienie wielości i złożoność czynników rozwoju psychicznego oraz ich praktycznych konsekwencji
C3	omówienie zjawisk i prawidłowości rozwojowych z zakresu poszczególnych sfer funkcjonowania człowieka, w odniesieniu do osób w różnym wieku
C4	zaznajomienie słuchaczy z podstawowymi koncepcjami i modelami rozwoju psychicznego, ukierunkowanymi na praktyczne zastosowanie, w odniesieniu do osób w różnym wieku

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Scharakteryzuje w sposób uporządkowany psychologiczne zjawiska i prawidłowości rozwoju człowieka z zakresu poszczególnych sfer funkcjonowania oraz ich uwarunkowania	K_W06 K_W18
EK_02	Oceni w sposób pogłębiony proces rozwoju osoby, w aspekcie motorycznym, poznawczym, emocjonalnym, społecznym i moralnym	K_U01 K_U06
EK_03	Sformułuje wskazania dotyczące wspierania rozwoju osoby, także samorozwoju	K_U19 K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Współczesna psychologia rozwoju człowieka – przedmiot, problemy i zadania.
Pojęcie rozwoju i zmiany rozwojowej. Sposoby ujmowania człowieka w rozwoju. Czynniki rozwoju psychicznego: regulacje endogenne, środowisko fizyczne i społeczno-kulturowe, równoważenie i aktywność własna.
Właściwości i prawa rządzące rozwojem, ogólne prawidłowości w najważniejszych obszarach rozwojowych.
Problem stadialności w rozwoju. Periodyzacja rozwoju psychicznego człowieka. Ogólna charakterystyka er i okresów rozwoju. Dominanty er rozwojowych.
Podstawowe pytania psychologii rozwoju człowieka.
Metody badania rozwoju – podstawy teoretyczne.
Rozwój poznawczy w ciągu życia. Stadia rozwoju poznawczego według J. Piageta. Postformalne sposoby myślenia.
Rozwój poznawczy w ciągu życia. Spostrzeganie, uwaga i pamięć. Szybkość przetwarzania informacji.
Rozwój kompetencji językowych i komunikacyjnych.
Rozwój emocjonalny w cyklu życia.
Rozwój społeczny w ciągu życia. Społeczne przełomy życiowe.
Rozwój społeczny w ciągu życia. Stadia rozwoju psychospołecznego według E. Eriksona.
Rozwój moralny w cyklu życia. Koncepcje: psychodynamiczna, behawioralna i poznawczo-rozwojowa (teorie J. Piageta oraz L. Kohlberga).

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Kompleksowe modele i koncepcje rozwoju. Rozwój psychiczny jako proces wypełniania zadań życiowych – koncepcja R. Havighursta. Model okresów życia D.J. Levinsona.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Metody badań psychologii rozwojowej. Przykłady badań.
Okres prenatalny. Charakterystyka rozwoju dziecka w poszczególnych trymestrach ciąży.
Faza noworodka. Osiągnięcia rozwojowe i przejawy życia psychicznego. Odruchy i czynności przystosowawcze noworodka.
Wiek niemowlęcy. Rozwój motoryczny – motoryka duża i mała. Myślenie sensoryczno-motoryczne. Stałość przedmiotu. Rozwój emocjonalny. Znaczenie relacji z opiekunami.
Wiek poniemowlęcy. Rozwój motoryczny. Zmiany rozwojowe procesów poznawczych. Rozwój mowy. Tożsamość i autonomia dziecka.
Wiek przedszkolny. Stadium przedoperacyjne w myśleniu. Kształtowanie się uwagi dowolnej u dziecka. Rozwój emocjonalny. Zabawy w wieku przedszkolnym. Psychologiczne kryteria dojrzałości szkolnej.
Wiek szkolny. Operacje konkretne w myśleniu. Rozwój emocji i uczuć dziecka w wieku szkolnym. Rola ucznia/uczenicy.
Adolescencja. Skok pokwitaniowy. Najważniejsze zmiany procesów poznawczych, rozwój emocjonalny, społeczny i osobowościowy. Dojrzewanie psychoseksualne. Kryzys tożsamości i jego rozwiązanie.
Wczesna dorosłość. Wchodzenie w dorosłość – podejmowanie nowych ról rodzinnych i zawodowych. Myślenie postformalne.
Środkowa dorosłość. Stabilizacja w rolach. Kryzys połowy życia.
Późna dorosłość. Adaptacja do starzenia się i starości. Bilans życia.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość (wykład z wykorzystaniem MS Teams).

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (studium przypadku, dyskusja, burza mózgów)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć	w., ćw.
EK_02	praca diagnostyczna, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_03	praca diagnostyczna, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: egzamin pisemny w formie testu (poprawna odpowiedź na minimum 60% pytań testowych).

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
 ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
 ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
 ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

Ćwiczenia: aktywność w trakcie zajęć, analiza jakościowa odpowiedzi na pytania kolokwii zaliczeniowych, analiza jakościowa pracy diagnostycznej (do wyboru: diagnoza rozwoju dziecka; tożsamość i cele życiowe adolescenta; bilans życia seniora).

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
 ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
 ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
 ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
 ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
 ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	120
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego:	
- udział w konsultacjach	3
- udział w egzaminie	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta:	
- przygotowanie do zajęć	30
- przygotowanie do kolokwii	30
- przygotowanie do egzaminu	25
- napisanie pracy pisemnej	15
- studiowanie literatury	50
SUMA GODZIN	275
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	11

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
------------------	-------------

zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy
-------------------------------------	-------------

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Brzezińska, A. I., Appelt, K., Ziółkowska, B. (2016). *Psychologia rozwoju człowieka*. Sopot: GWP.

Trempała, J. (2018). *Psychologia rozwoju człowieka: podręcznik akademicki*. Warszawa: PWN.

Literatura uzupełniająca:

Bakiera, L., Stelter, Ż. (2011). *Leksykon psychologii rozwoju człowieka*. Warszawa: Engram, Difin.

Gosztyła, T., Prokopiak, A., Pasternak, J. (2019). Radzenie sobie ze stresem a rozwój potraumatyczny rodziców dzieci ze spektrum autyzmu. *Edukacja-Technika-Informatyka*, 1, 46-52.

Hoffman, M.L. (2006). *Empatia i rozwój moralny*. Gdańsk: GWP.

Louis, J.P., McDonald-Louis, K. (2017). *Mały człowiek, wielkie potrzeby. Jak zadbać o prawidłowy rozwój emocjonalny dziecka*. Gdańsk: GWP.

Piaget, J. (2005). *Mowa i myślenie dziecka*. Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN.

Oleś, P. K. (2014). *Psychologia człowieka dorosłego*. Warszawa: PWN.

Schaffer, H.R. (2014). *Psychologia dziecka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Steuden, S. (2011). *Psychologia starzenia się i starości*. Warszawa: PWN.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej